

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris
Cc: minister

Bureau Bestuursraad

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

5 oktober 2020

Kenmerk

BBR / 20249323

nota

Annotatie MCC 6 oktober

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.b

10.2.e

BBR-paraaf

Aanleiding

Dinsdag 6 oktober 2020 vindt van 12.15 tot 13:00 uur de MCC-19 plaats. Locatie is de Rolzaal op het Binnenhof. Met ingang van september is de MCC zonder ambtelijke ondersteuning (behalve voor AZ, VWS en bewindspersonen die een stuk inbrengen). Het belang van een goede terugkoppeling is daarmee toegenomen.

Agendapunten:

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld
3. Stand van zaken internationaal en toerisme
4. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector
5. Raadsaanbeveling gecoördineerde aanpak COVID-19 respons
6. Gereedheidskist en escalatieladder
7. WVTTK

Hieronder is per agendapunt een advies opgenomen.

Advies

1. Mededelingen
2. Algemeen beeld

Advies: aanhoren

Ontvangen BBR

Toelichting

- Waarschijnlijk wordt stilgestaan bij het mondkapjesadvies. OMT komt maandag 6 oktober met een advies, maar dit heeft niet direct consequenties voor het beleid.
 - U kunt opbrengen dat ondernemers behoefte hebben aan een mondkapjesplicht en dat EZK hier ook een voorstander van is.
- Er komt weer zoveel mogelijk ritme (8 werkdagen) in besluitvorming. Begint met DOC en eindigt met MCC. In de MCC zal mogelijk een voorstel worden gedeeld. Dit voorstel is goed werkbaar voor ons; de praktijk zal uitwijzen of het lukt om dit plan ook te volgen als het spannender wordt.
- Er komen veel innovaties aan m.b.t. testen en traceren. Bijvoorbeeld een antigentest (andere methode (zonder wattenstaaf) en in 15 minuten de uitslag) die uitgetest gaat worden in een teststraat in Breda. Hierover wordt waarschijnlijk woensdag gecommuniceerd.
 - EZK is met VWS in gesprek over sneltesten; deze week zou een bestuurlijk overleg moeten volgen (datum nog niet gevonden).
- Op 6 oktober begint de aftrap van 'Aandacht voor elkaar'. Rutte en De Jonge bezoeken morgen Brabant en Omroep Max komt met een uitzending. Verder lijkt het erop dat behoorlijk wat nieuwsmedia verhalen gaan brengen. Voor de inzet van bwp EZK in deze maand van aandacht voor elkaar volgt een voorstel van DC.

3. Stand van zaken internationaal en toerisme

Advies: aanhoren

Toelichting

- BZ geeft een overzicht van de stand van zaken in een elftal Europese landen met betrekking tot lokaal getroffen maatregelen.
- In de landen om NL heen (en grote verdere delen van Europa) neemt het aantal besmettingen nog steeds toe ondanks de introductie van verschillende nieuwe maatregelen. Uitzonderingen hier zijn ZWI en LUX waar het aantal besmettingen de afgelopen dagen daalde. In Duitsland werd 25 september het hoogste aantal besmettingen gemeten sinds april.
- De, in sommige gebieden sterke, stijging van het aantal besmettingen leidt tot verdere maatregelen, vooralsnog voornamelijk regionaal. De meest genomen maatregelen zijn (1) het verlagen van de toegestane groepsgrootte, zowel thuis als bij bijvoorbeeld sportwedstrijden, (2) het uitbreiden van de mondkapjesplicht en (3) het vervroegen van de sluitingstijd voor de horeca (e.g. FRA, OOS, ITA en VK).
- In SPA, waar de regio rondom Madrid goed is voor bijna 41% van alle besmettingen, leidt de toename van het aantal besmettingen tot een bevoegdheidsdiscussie tussen de regering en regionale overheid in Madrid over verregaande beperkende maatregelen. Waarbij de regering een decreet heeft afgekondigd wat in de praktijk zal leiden tot verdergaande maatregelen in de regio Madrid.

- Daarnaast leidt de stijging van het aantal besmettingen ook tot verdere beperking van reismogelijkheden met als laatste wijziging het reisadvies voor Sicilië in Italië waar sinds vandaag (1 oktober 2020) registratie bij de autoriteiten en het ondergaan van een sneltest verplicht zijn.
4. Handelingskaders uitzondering EU-inreisverbod onderzoek, journalistiek en culturele en creatieve sector

Advies

- U kunt het voorstel aanvaarden.
 - Inhoud voorstel: de handelingskaders worden inhoudelijk goedgekeurd, maar de ingangsdatum van de uitzonderingen wordt aangehouden.
 - De opmerkingen van EZK zijn in de handelingskaders verwerkt.
- Desgewenst kunt u aangeven dat u van mening bent dat de ingangsdatum moet worden aangehouden, omdat een verdere versoepeling van het inreisverbod lastig is uit te leggen i.v.m. de verscherpte landelijke maatregelen.
 - U kunt als compromis voorstellen dat de ingangsdatum wordt aangehouden, maar dat de minister van OCW bij uitzondering wel toestemming kan verlenen om in te reizen.
 - Tijdens ACC-19 is besloten om de handelingskaders voor de uitzonderingen van OCW door te geleiden naar de MCC, maar dat wordt geadviseerd om de ingangsdatum i.v.m. timing (verscherping maatregelen) aan te houden.
 - OCW is echter van mening dat de uitzonderingen juist zo snel mogelijk moeten worden ingevoerd i.v.m. aanhoudende maatregelen en negatieve effecten op sectoren door uitstel inwerkingtreding. OCW wordt hierin gesteund door BZ.

Toelichting

- De volgende drie handelingskaders (voorwaarden) inzake de versoepeling van het inreisverbod liggen ter goedkeuring voor:
 1. Onderzoekers
 2. Culturele en creatieve sector
 3. Journalisten
- Het kabinet heeft besloten de inreisbeperking voor hooggekwalificeerde professionals uit de culturele en creatieve sector, journalisten en onderzoekers te versoepelen. De voorwaarden van deze versoepelingen zijn met de betrokken sectoren besproken.
- Kern handelingskader onderzoekers: de uitzondering geldt voor A) onderzoekers betrokken bij onderzoek inzake volksgezondheid B) onderzoekers die voor hun onderzoek moeten inreizen en waarvan het niet maken van de reis onevenredige schade veroorzaakt aan de continuïteit van het onderzoek. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beoordeelt de aanvraag en voorziet de benodigde toestemmingsbrief om te mogen inreizen.
- Kern handelingskader culturele en creatieve sector: de uitzondering geldt voor hooggekwalificeerde professionals waarvan de fysieke aanwezigheid bepalend

is voor de doorgang van de activiteit van de betreffende instellingen. Instellingen die een meerjarige subsidie van de Rijksoverheid of Rijkscultuurfonds ontvangen komen in aanmerking. Uitzondering hierop is mogelijk indien MOCW toestemming verleent. Het Fonds Podiumkunsten beoordeelt de aanvraag en voorziet in de toestemmingsbrief om te mogen inreizen.

- Het handelingskader voor de culturele en creatieve sector is n.a.v. input EZK aangepast. EZK vond de uitzondering te elitair en de groep die van de uitzondering gebruik kan maken te beperkt. Het is nu duidelijker dat ook een culturele, creatieve instelling of bedrijf die geen subsidie ontvangt, kan worden uitgezonderd van het inreisverbod. De minister van OCW moet in dat geval toestemming verlenen. Er komt hiervan een overzicht beschikbaar op de website van het Fonds Podiumkunsten.
- OCW heeft ons laten weten dat de uitzondering van de minister wordt verleend aan iedereen met een goed verhaal/ kan aantonen dat het inreizen nodig is voor doorgang van reguliere activiteiten.
- Kern handelingskader journalistiek: de uitzondering geldt voor nieuwsjournalisten die in het bezit zijn van de International Press Card van de International Federation of Journalists en die bezig zijn met actuele nieuwsvergaring waarvoor directe, fysieke aanwezigheid noodzakelijk is.
 - In het handelingskader wordt niet beschreven wat een actuele nieuwsgebeurtenis is. Ook vindt er geen controle plaats. OCW heeft aangegeven dat dit, i.v.m. de persvrijheid, bewust is gedaan.
 - J&V heeft aangegeven dat het kader moet worden aangehouden, omdat het niet aansluit bij het Europese kader. Het is nog niet zeker of dit punt inmiddels is opgelost.

5. Raadsaanbeveling gecoördineerde aanpak COVID-19 respons

Advies

- Advies: instemmen, mits de inzet is dat:
 - Nederland juist voorstander is van het níet nemen van maatregelen in de 'groene' gebieden (met laag risico), en
 - Nederland streeft naar een EU-brede risico-analyse en een uniforme indeling van regio's op basis van de geformuleerde criteria ten behoeve van de reisadviezen.

Toelichting

- Proces
 - Op verzoek van de minister van VWS bespreekt de MCC-19 de Nederlandse positie over de concept-Raadsaanbeveling gecoördineerde maatregelen. De Raad Algemene Zaken bespreekt de Raadsaanbeveling op 13 oktober. Ter voorbereiding daarop wordt deze week via de CoCo en de MR een Nederlandse positie afgestemd.
 - Parallel aan deze discussie wordt een Kamerbrief over de Nederlandse positie geschreven. Deze komt via de CoCo van 13 oktober in de MR.
- Inhoud Raadsaanbeveling

2020-09-24

- Begin september presenteerde de Europese Commissie een voorstel voor een Raadsaanbeveling. De aanbeveling beoogt een gecoördineerde aanpak door lidstaten bij beperkingen op het vrij verkeer in reactie op de coronapandemie. Nederland heeft in de onderhandelingen in Brussel een voorbehoud gemaakt, omdat op politiek niveau een standpunt moet worden bepaald over de invulling van de coördinatie.
- Een betere coördinatie van coronamaatregelen helpt om het vrij personenverkeer zo min mogelijk te belemmeren en de economie zo min mogelijk te schaden. De Raadsaanbeveling sluit aan bij het algemene uitgangspunt op grond van de Europese verdragen dat het vrij verkeer onder strikte voorwaarden beperkt mag worden. Beperkende maatregelen moeten proportioneel zijn en mogen niet verder gaan dan strikt noodzakelijk is ter bescherming van de volksgezondheid. Daarnaast mogen ze niet discrimineren. Binnen dit kader blijft er ruimte voor een nationale afweging. De Raadsaanbeveling stelt voorts dat lidstaten geen beperkende maatregelen moeten nemen in gebieden met laag risico. Welke criteria daarbij gelden is nog onderwerp van discussie in Brussel.¹ Op basis van data uit lidstaten zou het ECDC een kaart moeten opstellen die per regio in lidstaten met kleuren de status aangeeft (groen, oranje, rood).
- Met het nieuwe voorstel wordt onder ander beoogd:
 - 1) te zorgen dat beperkingen op vrij verkeer van personen bij tegengaan COVID-19 niet verder gaan strikt noodzakelijk is vanuit volksgezondheidsperspectief;
 - 2) meer vergelijkbare en betrouwbare gegevens op regionaal niveau verkrijgen;
 - 3) betere coördinatie en communicatie tussen de lidstaten;
 - 4) betere communicatie richting de burger;
 - 5) proberen waar mogelijk gemeenschappelijkheid te vinden in maatregelen zoals met een Europees Passenger Locator Cards.
- Positie EZK
 - De Raadsaanbeveling moet een goede balans bevatten tussen het vrij verkeer en beperkende maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid. Beperkende maatregelen moeten proportioneel zijn. Zo wordt de economie het minst geschaad.
 - EZK wenst geen afzwakking van het uitgangspunt in de conceptaanbeveling dat lidstaten geen maatregelen moeten nemen in gebieden met een laag

¹ De aanbeveling noemt drie kwantitatieve criteria worden genoemd: (1) incidentie; (2) percentage positieve testen; (3) test percentage. Al deze gegevens moeten op regionaal niveau beschikbaar worden gemaakt en wekelijks worden doorgegeven aan het ECDC. Ook zouden lidstaten gegevens over de teststrategie moeten doorgeven. Daarnaast wordt genoemd dat lidstaten trends en aanvullende indicatoren kunnen overwegen bij het nemen van maatregelen bij andere dan groene gebieden. Dit zijn: bevolkingsaantal, percentages ziekenhuisopnames, percentage IC-opnames en sterftcijfer op een wekelijkse basis indien beschikbaar. In eigen land zou ook de epidemiologische situatie moeten worden meegenomen, waaronder testbeleid, aantal uitgevoerde testen en percentage positieve testen.

risico. Dit uitgangspunt is, evenals het belang van proportionaliteit, goed vastgelegd in de conceptaanbeveling.

- Met behoud van dit uitgangspunt is er ruimte voor een nationale afweging, maar die is niet onbeperkt gelet op de Europese verdragen en jurisprudentie.
- Coördinatie is belangrijk om zo veel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan burgers en bedrijven en zo veel mogelijk unilaterale beperkingen te voorkomen. Die leidden dit voorjaar tot grillige situaties.
- Met deze Raadsaanbeveling kunnen we stappen vooruit zetten. Dat is wenselijk, mede gelet op de oproep van de Europese Raad om de coördinatie op te voeren en gelet op de wensen van de Kamer. Conclusie in de ACC-19 was ook dat meer coördinatie gewenst is (BZ, I&W en J&V zijn eveneens voorstander van meer coördinatie).
- De Raadsaanbeveling past bij het Nederlands pleidooi dat maatregelen ten behoeve van de Corona-aanpak de interne markt zo min mogelijk moeten verstoren. EZK hecht sowieso aan een complete en betrouwbare weergave van de actuele coronasituatie in de lidstaten en regio's.
- Verder kan worden ingestemd met afgestemde Europese drempelwaarden en de inzet om i.p.v. een stoplichtensysteem te werken met een schakering aan andere kleuren om zodoende geen verwarring te creëren met de nationale reisadviezen.
- Positie VWS
 - VWS zet in op het schrappen van het uitgangspunt uit de aanbeveling dat lidstaten geen maatregelen moeten nemen in gebieden met een laag risico. Op basis van het RIVM-advies vindt VWS dat, nu een risicobeoordeling afhangt van zoveel variabelen, er nooit gekomen kan worden tot één beoordeling voor de gehele EU. Daarnaast wil VWS te allen tijde ruimte behouden om hiervan af te wijken als de nationale volksgezondheid daarbij gebaat is.

6. Gereedheidskist en escalatieladder

Advies

- U wordt bij dit agendapunt bijgepraat over het proces van de komende week; de brief met gereedheidskist zelf liggen volgende week voor in de MCC en zullen diezelfde dag (13 september) aan de TK worden gezonden. De gereedheidskist is ambtelijk al wel gedeeld en ligt op 6 oktober voor in DOC.
- In deze fase is vooral ruimte voor strategische discussie. Daartoe adviseren wij u in te gaan op:
- Landelijk/regionaal. U kunt de vraag opbrengen of de corona-aanpak in eerste instantie nog steeds regionaal moet zijn, of dat de afgelopen tijd heeft laten zien dat bij snel oplopende aantallen besmettingen een landelijke aanpak onvermijdelijk is.
 - Recentelijk lijkt er toch steeds vaker weer de neiging te zijn om maatregelen landelijk door te voeren, of regionale maatregelen per instructie vanuit de nationale overheid door regio's te laten invoeren.

- Proces. Qua proces kunt u aangeven dat deadlines voor input zeer kort zijn, terwijl de escalatieladder (en de bovenliggende strategie) fundamenteel is voor de kabinetsaanpak op zowel korte als langere termijn. De haast voelt wat ongemakkelijk, gelet op het enorme belang hiervan.

Toelichting

- De concept gereedchapskist, inclusief opmerkingen vanuit EZK, is bijgevoegd voor uw informatie.
- Landelijk/regionaal.
 - De huidige verdeling in de concept gereedchapskist tussen de categorieën 'In ieder geval' en 'Te overwegen' trekt ook weer veel maatregelen (en beslissingsbevoegdheid) naar het landelijk niveau.
 - Eventueel kan ook tot een mix worden overgegaan, door bijvoorbeeld in het Waakzaam-scenario het initiatief bij regio's laten en bij Zorgelijk en Ernstig over te gaan naar landelijk.
- Proces. EZK is nog bezig met aantal trajecten, zoals met de horeca. We moeten deze input (op korte termijn) mee kunnen nemen in de escalatieladder, ook al loopt dat proces gedeeltelijk parallel met deze brief.

7. WVTK

- U kunt opbrengen dat ondernemers behoefte hebben aan een mondkapjesplicht en dat EZK hier ook een voorstander van is (zie ook hiervoor)